

Depo Denetim Listesi RAFTÜRK

Araç Filosu Verimlilik Analiz Testi Ahmet ALBAYRAK

Müzakere Planlaması Prof. Dr. Murat ERDAL

Taahhütname Gerekli mi ? Hüseyin Cahit SOYSAL

Standby Akreditifler için ISB 98 Kuralları Reşat BAĞCIOĞLU

Gelecekte İhracat Riskleri ve Dış Pazar İstihbaratı Sinan TUTUMAN

“Girişimde Başarının Yolu Detaylı
Pazar Araştırması ile Son Kullanıcıyı
Tanımaktan Geçiyor”
Ülkü TUTAR

“Ön Kuluçkadan Ticarileşmeye
Kadar Tüm Süreçlerde
Girişimlerimizi Destekliyoruz”
Doç. Dr. Serdar MERCAN

Mehmet ATASEVER
Bürokrat, KİK Eski Üyesi, Akademisyen
mhatasever@gmail.com
Mehmetatasever.org

TÜRKİYE'DE SERBEST ECZANE İLAÇ PAZARI

Türkiye'de 2020 yılı itibarıyla, 39.442 eczacının yüzde 70'ine yakını serbest eczane sahibi veya çalışanı olarak mesleklerine devam etmektedir. Serbest eczaneler birinci basamak sağlık kuruluşları olma görevini yerine getirirken, bir iktisadi faaliyet de göstermekte olduklarından bu eczanelerin işletilmesi ve yönetilmesi de finansal bir boyut taşımaktadır.

Serbest eczaneler Türkiye'de ilaç harcamalarının çok büyük bir bölümü en önemli dağıtım kanalı olup, serbest eczanelerde oluşan ilaç harcamaları, sağlık harcamaları içinde hastane harcamalarından sonra en büyük kalemdir.

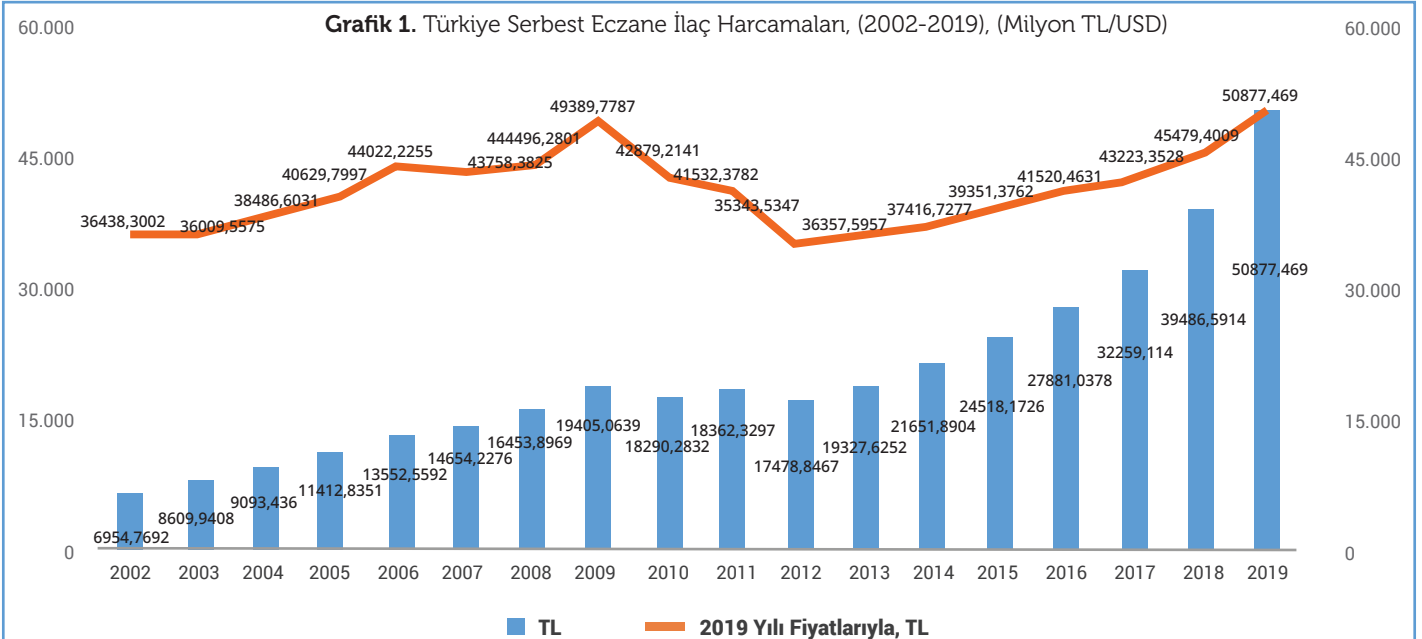
Demografik yapının değişmesi, yeni ve sıklıkla daha pahalı olan ilaçların geliştirilmesi ve etkililik açısından farkı olmayan eşdeğer ilaçların giderek artan oranda piyasaya sürülmesi gibi faktörler ilaç harcamalarının büyümesine neden olurlar.

Türkiye'de 2002 yılında serbest eczanelerden satılan ilaç harcamalarının %78,8'i kamu tarafından karşılanıyor

iken, bu oran 2019 yılında 74,8'e düşmüştür. 2002 yılında ilacın kamu finansmanı oldukça parçalı bir yapıya sahip iken 2012 yılından itibaren kamu finansmanının tamamına yakını SGK tarafından karşılanmaya başlamıştır. Serbest eczane finansmanında 2002 yılında % 61,8 olan sosyal güvenlik kurumlarının payı 2019 yılında %71,2'ye yükselmiştir.

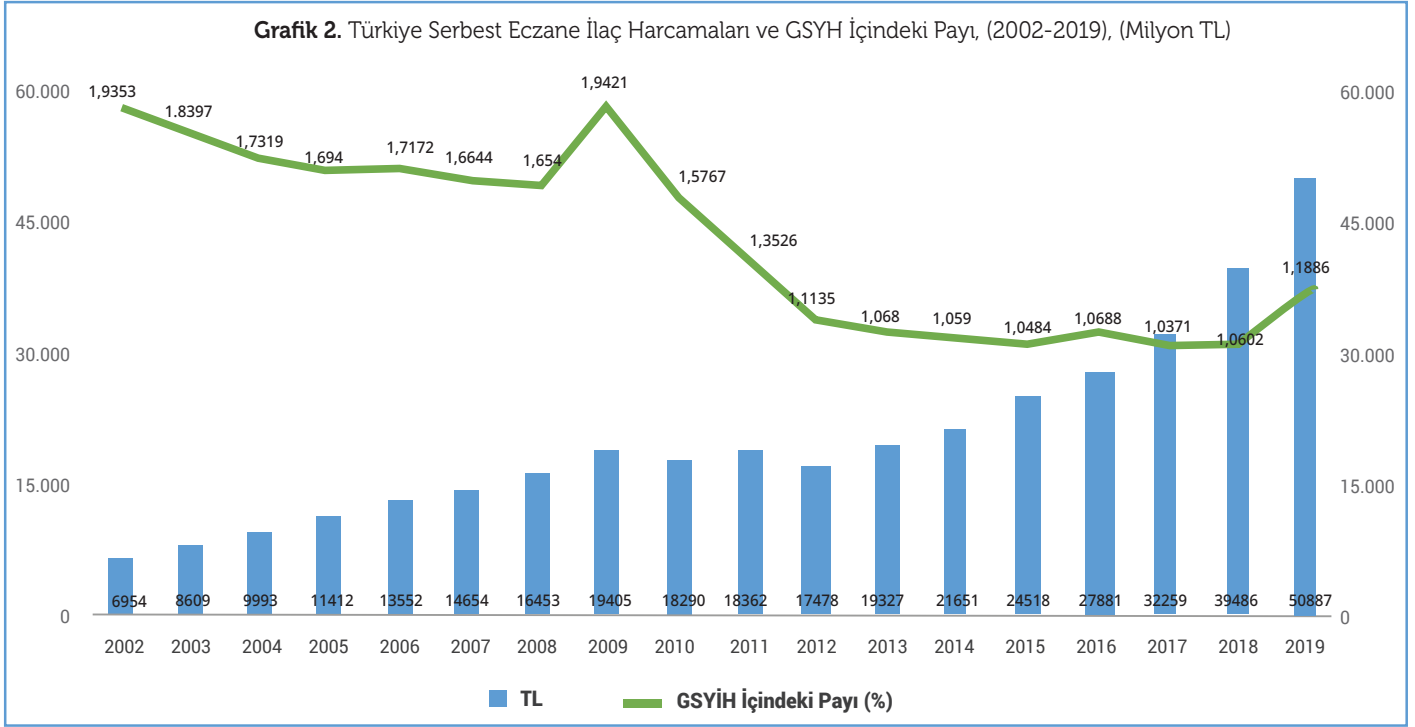
OECD ülkeleri arasında, hükümetlerin ve zorunlu sigorta programlarının finansmanı, serbest eczanede satılan ilaçlara yapılan harcamaların %58'ini kapsamaktadır, %3'ü gönüllü sigorta ödemesi iken %39'unu cepten yapılan ilaç harcamaları oluşturmaktadır. Türkiye'de 2019 yılında 2002 yılına göre serbest eczane başına ortalama yıllık ciro nominal rakamlar ile %424 civarında artmasına rağmen enflasyondan arındırılmış rakamlara göre bir değişiklik olmamıştır. Türkiye'de 2002 yılında %17,2 olan serbest eczane başına ortalama satış karlılık oranı 2019 yılında %13,8'e düşmüştür. Türkiye'de 2019 yılında 2002 yılına göre serbest eczane başına ortalama brüt kâr enflasyondan arındırılmış rakamlara göre %20'ye yakın azalmıştır.

Grafik 1. Türkiye Serbest Eczane İlaç Harcamaları, (2002-2019), (Milyon TL/USD)

Kaynak: Bağcı ve Atasever; Türkiye Serbest Eczane Sektör Analizi

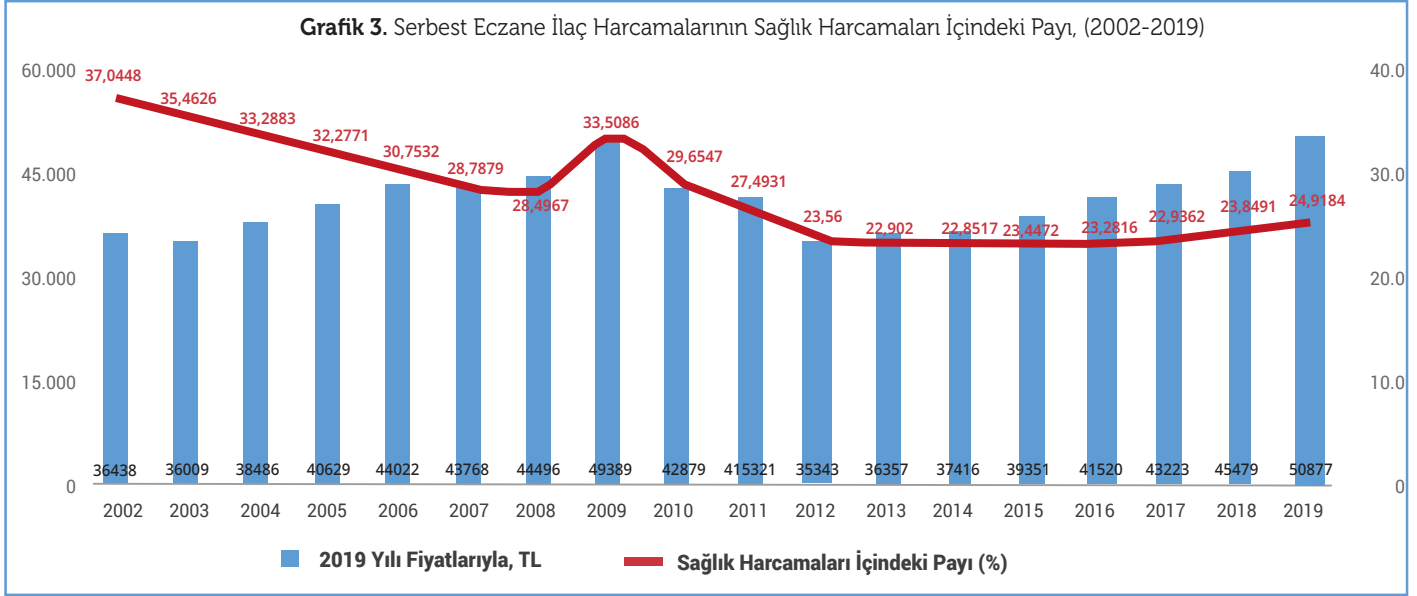
Türkiye serbest eczane ilaç harcamaları 2002 yılına göre 2019 yılında %632 artarak 50 Milyar TL'yi geçmiştir. 2002-2019 döneminde Türkiye serbest eczane ilaç harcamalarının reel rakamlarla büyümesi ise %40 civarında olmuştur.

Kaynak: Bağcı ve Atasever; Türkiye Serbest Eczane Sektör Analizi

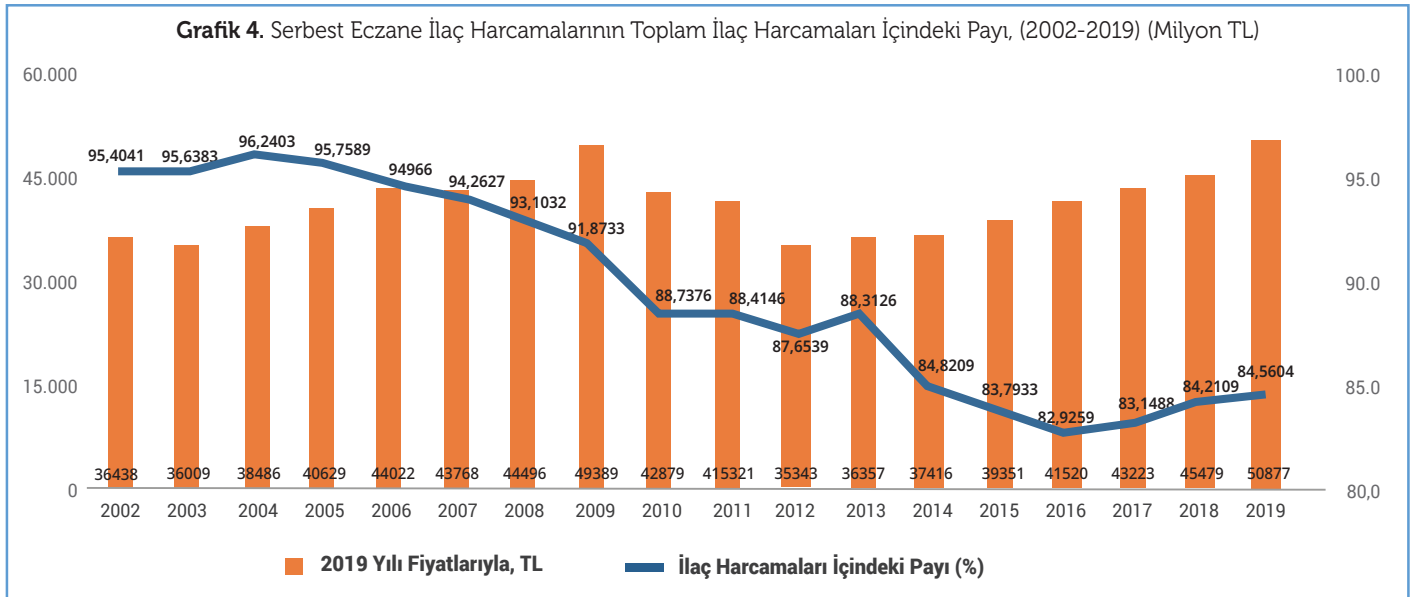
2002 yılında %1,9 olan Türkiye serbest eczane ilaç harcamalarının GSYH içindeki payı 2019 yılında %1,2'e düşürülmüştür. Bir başka ifade ile 2002-2019 döneminde Türkiye'de serbest eczanelerin milli gelirden aldıkları pay %36 civarında azalmıştır.

Kaynak: Bağcı ve Atasever; Türkiye Serbest Eczane Sektör Analizi

2002 yılında serbest eczane ilaç harcamalarının sağlık harcamaları içindeki payı %37,0 iken 2019 yılında %24,9'a düşürülmüştür. Bir başka ifade ile 2002-2019 döneminde Türkiye'de serbest eczanelerin sağlık harcamaları içindeki payı %33 civarında azalmıştır.

Kaynak: Bağcı ve Atasever; Türkiye Serbest Eczane Sektör Analizi

2002 yılında ilaç harcamalarının (yatan hasta ilacı ve aşı giderleri dâhil) %95,4'ü serbest eczanelerden temin edilen ilaç harcamalarından oluşurken bu oran 2019 yılında %84,6'ya düşürülmüştür. Bu düşüşün en önemli sebepleri şunlardır;

- Yatan hastaların ilaçlarının hastaneler tarafından karşılanma oranı artmıştır.

- 01 Temmuz 2015 tarihinden itibaren yatarak tedaviler ve günübirlik tedavi olarak tanımlanan kemoterapi tedavisinde kullanılacak olan anti neoplastik ilaçlar, Hastanelerce Temini Zorunlu Kemoterapi İlaçları Listesine (Ek-4/H) alındığından 2016 yılında serbest eczane ilaç harcamalarının toplam ilaç harcamaları içindeki payı %82,9 ile en düşük gerçekleşmiştir.

- Yurt dışından getirilen ilaç harcamalarının toplam ilaç harcamaları içindeki payı çok önemli bir yer tutmaya başlamıştır.